

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Usmernenia pre užívateľov a vývojárov

Tieto usmernenia vypracovalo konzorcium OSOR:

Autor:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti

Názory vyjadrené v tomto dokumente sú výlučne názormi jeho autorov a za žiadnych okolností sa nemôžu vykladať ako uvedenie oficiálneho stanoviska Európskej komisie.

Európska komisia neručí za presnosť informácií v tejto štúdii ani neprijíma zodpovednosť za akýkoľvek spôsob ich použitia. Odkaz v tomto dokumente na konkrétne produkty, špecifikácie, proces alebo službu prostredníctvom obchodného názvu, ochrannej známky, výrobcu alebo iným spôsobom nemusí znamenať, ani z neho nevyplýva, že ich Európska komisia podporuje, odporúča alebo uprednostňuje.

Autori vynaložili maximálne úsilie, aby v prípade potreby získali povolenia použiť všetky časti rukopisov, vrátane ilustrácií, máp a grafov, na ktoré už existujú práva duševného vlastníctva, od zákonného držiteľa (zákonných držiteľov) týchto práv alebo jeho (ich) právnych zástupcov.

Autorské práva:

Na túto správu sa vzťahujú autorské práva © 2007 a 2009 Európske spoločenstvo

Reprodukcia je povolená na nekomerčné účely s podmienkou uvedenia zdroja.

Obsah

1.	NA (O SÚ URČENÉ TIETO USMERNENIA?	3
2.	кто	BY SI MAL PREČÍTAŤ TIETO USMERNENIA?	4
3.	POU	ŽÍVANIE SOFTVÉRU S LICENCIOU EUPL	5
0.	3.1. 3.2 3.3 3.3.1 3.3.2 3.4 3.5 3.6 3.7	Pochopenie zásad udeľovania licencie Pochopenie zásad F/OSS Používanie kódu, na ktorý sa vzťahuje licencia EUPL: vaše práva a povinnosti Vaše práva sú vymedzené v článku 2 EUPL:	5 7 7 7 . 10
4.	VYD	ÁVANIE VLASTNÉHO SOFTVÉRU S LICENCIOU EUPL	
	4.1 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6 4.7 4.8 4.9 4.10 4.11	NEVYHNUTNÉ PREDPOKLADY KONTROLA VLASTNÍCTVA A PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA NA VLASTNÝ SOFTVÉR UPLATŇOVANIE ZÁSAD LICENCIE TYPU F/OSS (BUDOVANIE KOMUNITY) PREČO JE LICENCIA DÔLEŽITÁ? ROZHODNUTIE ZVEREJNIŤ SOFTVÉR S LICENCIOU TYPU F/OSS ROZHODNUTIE VYBRAŤ SI EUPL AKO LICENCIU DO ZDROJOVÉHO KÓDU MUSÍTE VLOŽIŤ ODKAZ NA LICENCIU OSVEDČENÉ POSTUPY TÝKAJÚCE SA "UZATVÁRANIA" ZMLUVY S LICENCIOU EUPL NIE JE POTREBNÉ EVIDOVAŤ VYJADRENIE SÚHLASU NADOBÚDATEĽA LICENCIE ÚLOŽISKO, KDE MÁ BYŤ ZDROJOVÝ KÓD DOSTUPNÝ AKO A KDE OZNÁMIŤ SVOJE ROZHODNUTIE?	. 13 . 14 . 15 . 15 . 15 . 17 . 17
5.	VÝV	OJ ALEBO INTEGRÁCIA SOFTVÉRU S EUPL	. 19
	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6 5.7	ZÁSADY VÝVOJA SOFTVÉRU TYPU F/OSS	. 19 . 20 . 20 . 20 . 21
6.	NOV	É VERZIE EUPL	. 23
7.	ZÁV	ERY	. 24

AKO UŽÍVAŤ EUPL?

Usmernenia pre užívateľov a vývojárov

1. Na čo sú určené tieto usmernenia?

Tieto praktické usmernenia poskytujú informácie o tom:

- ako využívať počítačové programy (softvér) šírený s "verejnou licenciou Európskej únie" (European Union Public Licence – ďalej len "EUPL") v jej najnovšej verzii v.
 1 1 a
- ako užívať túto licenciu na šírenie vlastného softvéru.

Hoci tu môžete nájsť odpoveď na otázku "Čo je EUPL?", hlavnou úlohou tejto publikácie je preskúmať, nakoľko táto licencia môže byť pre vás užitočná v závislosti od toho, či ste vlastník softvéru, autor (poskytovateľ licencie) alebo užívateľ.

Zdieľanie softvéru, čo je základným princípom softvéru typu "Free (slobodný) alebo Open Source " (ďalej len "F/OSS"), je jedným z najúčinnejších spôsobov na zvýšenie jeho využívania, jeho skvalitnenie (pretože umožňuje iným vývojárom overiť, zlepšiť alebo zvýšiť funkčnosti) a úsporu nákladov tým, že nie je potrebné nanovo objavovať už objavené.

Takéto zdieľanie jednomyseľne odporučili orgánom verejnej správy európski ministri zodpovední za politiku v oblasti elektronickej verejnej správy (eGovernment)¹.

Osoba, ktorá vytvára softvér, je však zároveň autorom, ktorý vytvára vlastníctvo. Ak je autor zamestnancom orgánu štátnej alebo verejnej správy, tento orgán bude pravdepodobne aj vlastníkom vytvoreného softvéru. Ak je autor zmluvným dodávateľom orgánu verejnej správy, zmluva o poskytovaní služieb pravdepodobne zaisťuje tomuto orgánu plné vlastníctvo vrátane výkonu všetkých práv súvisiacich s autorskými právami (tento bod je potrebné skontrolovať preverením každej zmluvy o poskytovaní služieb medzi dotknutým orgánom a jeho dodávateľom softvéru). Počítačový softvér je chránený autorským právom. Autorské právo poskytuje vlastníkovi diela určité práva naň a podľa tohto práva je nezákonné, ak iné osoby používajú alebo upravujú dielo tak, akoby bolo ich, bez špecifického povolenia alebo "licencie".

Preto na zjednodušenie zdieľania, opakovaného používania a zlepšovania softvéru Európska komisia vytvorila EUPL s cieľom chrániť záujmy autorov (zachovávaním ich autorských práv a zabránením privlastnenia ich diela treťou stranou) a používateľov (tak, že sa im poskytnú všetky práva udelené licenciami typu F/OSS, t.j. právo používať, upravovať a ďalej šíriť).

Vytvorenie EUPL bolo výsledkom jedinečného procesu. Žiadny orgán verejnej správy veľkosti Európskej komisie doteraz nezverejnil licenciu typu F/OSS ani sa nerozhodol užívať licenciu typu F/OSS systematickým spôsobom. Táto licencia je výsledkom troch rokov štúdia a analýzy niekoľkých existujúcich licencií typu F/OSS, z ktorých vyplynulo, že naďalej existujú potreby, na ktoré sa existujúce licencie nevzťahujú. Boli poskytnuté tri právne

¹ Vyhlásenie ministrov jednomyseľne schválené 24. novembra 2005 v Manchestri, Spojené kráľovstvo (http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf).

odporúčania. Európska komisia zorganizovala verejné fórum a medzinárodnú právnickú konferenciu. V januári 2007 Európska komisia schválila EUPL v.1.0 (v angličtine, francúzštine a nemčine). Toto rozhodnutie Európskej komisie, druhé rozhodnutie z januára 2008 (ktorým sa schválila EUPL v.1.0 v 19 ďalších európskych jazykoch) a tretie rozhodnutie z januára 2009, ktorým sa zaviedli niektoré spresnenia textu licencie vo všetkých jazykových verziách (EUPL v.1.1) súvisia s touto motiváciou:

- Vzhľadom na zásadu jazykovej rozmanitosti, ako je uznávaná v Charte základných práv Európskej únie, EUPL musela byť právoplatná vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie.
- EUPL musela zohľadniť osobitosť a rozmanitosť právnych predpisov členských štátov a Spoločenstva

- (terminológia týkajúca sa autorských práv, informácie, záruka, zodpovednosť, rozhodné právo a súdna príslušnosť).
- Bolo potrebné vyriešiť otázky týkajúce sa nadväznej kompatibility EUPL s najrelevantnejšími inými licenciami.

EUPL je "právny nástroj", ktorý Európska komisia už využíva na šírenie softvéru a ktorý môžu využívať aj mnohí ďalší poskytovatelia softvéru vrátane orgánov verejnej správy z členských štátov Európskej únie.

Účelom týchto usmernení je poskytnúť vám, v závislosti od vašej funkcie, objasnenia a konkrétne odpovede na možné otázky týkajúce sa užívania EUPL na šírenie softvéru alebo na používanie softvéru, na ktorý sa vzťahuje EUPL.

2. Kto by si mal prečítať tieto usmernenia?

Tieto usmernenia sú určené pre tých, ktorí:

- chcú používať softvér zverejnený s licenciou EUPL.
- vlastnia práva na softvér a zvažujú, že si zvolia EUPL ako licenciu na jeho šírenie,
- začínajú vyvíjať softvér, mohli by integrovať softvér na základe EUPL a chcú vydať produkt s licenciou EUPL alebo inou licenciou typu F/OSS.

Tieto usmernenia sú zamerané na tieto zúčastnené strany:

 útvary Európskej komisie, keď prijmú rozhodnutie šírení softvér, ktorý vlastnia s licenciou typu F/OSS,

- orgány verejného sektora, ktoré sa rozhodnú užívať EUPL na šírenie vlastného softvéru ako softvéru s licenciou typu F/OSS,
- všetky ostatné zúčastnené strany, ktoré chcú užívať EUPL na šírenie svojich diel: vrátane podnikov verejného sektora a individuálnych autorov. Hoci EUPL je osobitne prispôsobená európskemu právnemu rámcu, môžu ju užívať aj autori s pobytom mimo Európskej únie,
- všetci vývojári alebo užívatelia (orgány alebo fyzické osoby), ktorí sú potenciálnymi používateľmi diela s licenciou EUPL.

3. Používanie softvéru s licenciou EUPL

3.1. Pochopenie zásad udeľovania licencie

Keď niekto vytvára softvér, výsledné duševné vlastníctvo je chránené autorským právom rovnako ako literárne alebo umelecké diela.

Autorským právom sa vlastníkovi diela dávajú určité práva naň a stanovujú sa právne obmedzenia týkajúce sa spôsobu používania diela tretími osobami. Autorské právo pôvodne vzniklo na ochranu písomných diel a môže byť užitočné zapamätať si, že autorské právo zaobchádza s počítačovým softvérom a s ním súvisiacimi materiálmi ako s druhom literárneho diela.

Vlastniť autorské právo na dielo, či už ide o knihu alebo softvér, znamená, že vlastník, ktorým sú zvyčajne pôvodní autori alebo ich zamestnávateľ, rozhodne o tom, kto ho môže kopírovať, upravovať a šíriť. Zvyčajne to môže robiť len vlastník. Každý, kto bez povolenia

kopíruje, mení alebo šíri dielo niekoho iného, môže byť vystavený žalobe.

Povolenie kopírovať, meniť alebo šíriť dielo môže vlastník udeliť iným osobám prostredníctvom licencie, ako je napr. EUPL.

Takáto licencia (ako napr. EUPL) by sa mohla pokladať za zmluvu medzi *poskytovateľom licencie* (autorom softvéru) a *nadobúdateľom licencie* (vami, používateľom softvéru, ktorý ho následne môže užívať podľa licenčných podmienok). Pamätajte na to, že ak nesúhlasíte s licenčnými podmienkami, spravidla nemáte právo používať, kopírovať, meniť ani šíriť predmetný softvér. Ak tak konáte bez vyjadrenia súhlasu s licenčnými podmienkami, porušujete autorské

3.2 Pochopenie zásad F/OSS

EUPL v1.1 je licencia typu Free/Libre/Open Source Software (F/OSS). V marci 2009 získala od iniciatívy OSI (Open Source Initiative) certifikát ako licencia typu Open Source, pretože spĺňa podmienky definície typu Open Source (Open Source Definition/OSD). Táto licencia spĺňa aj podmienky vyjadrené nadáciou Free Software Foundation (FSF), ktoré je možné spoločne zhrnúť tak, že licencia zaručuje jej nadobúdateľovi štyri hlavné slobody:

 sloboda používať alebo spúšťať softvér na akýkoľvek účel a akýmkoľvek počtom používateľov,

- sloboda získať zdrojový kód (na študovanie fungovania softvéru),
- sloboda zdieľať alebo ďalej šíriť rozmnoženiny softvéru,
- sloboda upravovať, prispôsobovať a zlepšovať softvér podľa konkrétnych potrieb a zdieľať tieto úpravy.

Iniciatíva Open Source Initiative (OSI) (pozri:

www.opensource.org/docs/definition.php) ustanovila desať zásad OSD, ktoré musí spĺňať každá licencia typu "Open Source":

Slobodné ďalšie šírenie

"Licencia nesmie obmedziť zmluvnú stranu pri predaji alebo rozdávaní softvéru, ktorý je súčasťou spoločne distribuovaného softvérového celku obsahujúceho programy z niekoľkých rôznych zdrojov. Licencia nesmie požadovať za takýto predaj honorár alebo iný poplatok."

Oznamovanie zdrojového kódu

"Program musí obsahovať zdrojový kód a musí umožňovať šírenie vo forme zdrojového kódu, ako aj v skompilovanej forme. Ak nejaká forma softvéru nie je šírená so zdrojovým kódom, musí existovať dobre spropagovaný spôsob získania zdrojového kódu programu za neprevyšujúcu primerané náklady na získanie rozmnoženiny, najlepšie bezplatným prevzatím z internetu. Zdrojový kód musí mať formu, ktorú programátor uprednostňuje pri úprave programu. Zámerné znejasnenie zdrojového kódu nie je povolené. Nie sú povolené ani prechodné formy, ako napr. z predprocesorov alebo prekladačov."

Oprávnenie vytvárať a šíriť odvodené diela

"Licencia musí umožňovať upravovať softvér a odvodzovať z neho diela a musí umožňovať ich šírenie za rovnakých podmienok ako pôvodný softvér."

Predpis o integrite autorovho zdrojového kódu

"Licencia môže obmedziť šírenie zdrojového kódu v upravenej forme len v prípade, ak licencia povoľuje šírenie "opravných súborov" so zdrojovým kódom na účely úpravy programu pri jeho zostavovaní. Licencia musí výslovne povoľovať šírenie softvéru vytvoreného z upraveného zdrojového kódu. Licencia môže vyžadovať, aby odvodené diela mali iný názov alebo číslo verzie ako má pôvodný softvér."

Je to z toho dôvodu, že podnecovať na mnohé zlepšenia je dobré, ale používatelia majú právo vedieť, kto je zodpovedný za softvér, ktorý používajú. Autori a poskytovatelia servisnej podpory majú vzájomné právo vedieť, čo majú podporovať, a právo chrániť si svoje dobré meno. Licencia môže ukladať povinnosť odlíšiť zmeny alebo zlepšenia od pôvodného zdroja.

Nediskriminácia osôb alebo skupín

"Licencia nesmie diskriminovať žiadnu osobu ani skupinu osôb."

Niektoré krajiny môžu uplatňovať na niektoré typy softvéru vývozné obmedzenia (embargá). Tieto obmedzenia však nesmú byť súčasťou samotnej licencie.

Nediskriminácia oblasti použitia

"Licencia nesmie nikoho obmedzovať používať softvér v niektorej konkrétnej oblasti. Nesmie napríklad obmedzovať používanie programu pri podnikaní (komerčné účely) alebo pri genetickom výskume."

Zákaz "dodatočných" obmedzení týkajúcich sa šírenia licencií

"Práva spojené s programom sa musia vzťahovať na všetky strany, ktorým sa daný program ďalej šíri, a to bez toho aby tieto strany potrebovali dodatočnú licenciu."

Účelom je zakázať uzavretie softvéru nepriamymi prostriedkami, ako je napr. vyžadovanie dohody o zachovaní dôvernosti.

Licencia sa nesmie vzťahovať na konkrétny produkt

"Práva spojené s programom nesmú byť závislé od toho, že program je súčasťou konkrétnej distribúcie softvéru. Ak je program vyňatý z danej distribúcie a užíva alebo sa šíri v súlade s podmienkami licencie programu, všetky strany, ktorým sa program ďalej šíri, by mali mať rovnaké práva, aké sú udelené v rámci pôvodnej distribúcie softvéru."

Licencia nesmie obmedzovať iný softvér

"Licencia nesmie obmedzovať iný softvér šírený spoločne so softvérom, na ktorý sa licencia vzťahuje. Licencia napríklad nesmie ukladať povinnosť, aby všetky ostatné programy šírené na tom istom médiu boli softvérom s otvoreným zdrojovým kódom."

Licencia musí byť technologicky neutrálna

"Licencia nesmie obsahovať ustanovenie založené na konkrétnej technológii alebo konkrétnom druhu rozhrania."

Internet v súčasnosti nie je jediným kanálom na šírenie softvéru (existujú aj ďalšie, napr. disky CD-Rom, protokol FTP a pod.). V budúcnosti môžu existovať aj iné kanály (zatiaľ nevynájdené) a licencia sa nesmie viazať na akúkoľvek konkrétnu technológiu ani ju vylučovať.

3.3 Používanie kódu, na ktorý sa vzťahuje licencia EUPL: vaše práva a povinnosti

3.3.1 Vaše práva sú vymedzené v článku 2 EUPL:

Získaním diela (softvéru a/alebo dokumentácie) s licenciou EUPL získate sériu celosvetových, trvalých, bezodplatných, nevýhradných práv.

Slovo "*celosvetový*" znamená, že vaše práva nie sú priestorovo obmedzené: licencované dielo môžete používať v Európe aj mimo nej alebo prostredníctvom niektorej medzinárodnej komunikačnej siete.

Slovo "*trvalý*" znamená, že vaše práva nie sú časovo obmedzené. Za predpokladu, že neprestanete dodržiavať licenčné podmienky, práva sú udelené navždy a poskytovateľ licencie neodoberie licenciu.

Slovo "*bezodplatný*" znamená, že samotná licencia sa vám poskytuje bezplatne. Môžu sa vyskytovať voliteľné poplatky za doplnkové služby, ako je napr. podpora (konkrétna údržba).

Vo všeobecnosti v prípade licencie typu F/OSS a konkrétne v prípade EUPL máte ako nadobúdateľ licencie možnosť:

 Získať zdrojový kód z voľne prístupného úložiska. Neuvádza sa, že to má byť "webové úložisko" (keďže licencia je neutrálna z hľadiska technológií), ale zverejnenie kódu na internete je v súlade s dnešnými osvedčenými postupmi.

3.3.2 Vaše povinnosti sú vymedzené v článku 5 a 6 EUPL:

V prípade používania softvéru

Ak ste len jednoduchým používateľom softvéru "tak, ako bol získaný alebo prevzatý", bez toho, aby ste upravili zdrojový kód a používate ho na vlastný úžitok alebo na úžitok vašej organizácie (rovnakého orgánu verejnej správy, rovnakej právnickej osoby), bez toho, aby ste softvér šírili alebo poskytovali tretím stranám, nevzťahujú sa na vás špecifické povinnosti alebo obmedzenia práv, ktoré sú vám udelené.

- Používať dielo (teda softvér) za akýchkoľvek okolností a akýmkoľvek spôsobom. To okrem iného znamená, že je prípustné súkromné aj verejné použitie, ako aj neziskové aj ziskové použitie.
- Rozmnožovať dielo. To znamená vytvárať rozmnoženiny.
- Upravovať pôvodné dielo a vytvárať odvodené diela. To znamená, že môžete upraviť kód podľa svojich konkrétnych potrieb, začleniť softvér do širšieho riešenia alebo naopak vyňať z kódu len tie časti, ktoré môžu byť pre vás užitočné.
- Poskytnúť dielo verejnosti (napr. použijúc ho prostredníctvom verejnej siete alebo distribučných služieb založených na diele – "softvér ako služba" prostredníctvom internetu).
- Šíriť dielo alebo jeho rozmnoženiny. Takisto máte právo šíriť upravenú verziu diela alebo odvodených diel, ako je uvedené vyššie.
- Požičiavať alebo prenajímať dielo alebo jeho rozmnoženiny.
- Sublicenciou poskytnúť práva na dielo alebo jeho rozmnoženiny, to znamená, že budete šíriť na základe podmienok licencie (EUPL podľa doložky nezmeniteľnosti podmienok "copyleft") a sublicenciou poskytovať všetky práva, ktoré ste v súlade EUPL získali, novým zúčastneným subjektom.

Pri používaní softvéru sa vyhnete akémukoľvek neoprávnenému používaniu duševného vlastníctva predchádzajúcich autorov: názvov, log, ochranných známok, ochranných známok služby atď. Môžete napríklad použiť softvér CIRCA (na ktorý Európska komisia poskytuje EUPL) na spoločné využívanie informácií so vzdialenými používateľmi v rámci vlastných služieb alebo projektu, ale skutočnosť, že používate softvér CIRCA, vás neoprávňuje na používanie názvu (alebo loga) Európskej komisie na reklamné účely alebo na tvrdenie, že

Európska komisia vašu činnosť podporuje, umožňuje alebo sponzoruje.

V prípade poskytovania licencie na softvér ako pôvodný autor

Ak ste prvou osobou, ktorá rozhoduje o poskytnutí licencie na dielo ("pôvodný autor" alebo prvý poskytovateľ licencie), musíte poskytnúť istotu , že vlastníte autorské práva na dielo alebo vám naň už bola poskytnutá licencia (a v samotnej licencii poskytnete v tomto zmysle formálnu záruku).

Napríklad v prípade, ak váš orgán verejnej správy chce poskytnúť licenciu na nejaký softvér, skontrolujte, či vývojári softvéru sú alebo boli zamestnancami alebo dodávateľmi tohto orgánu (pracovali pre vás prostredníctvom zmluvy o poskytovaní služieb, ktorá umožňuje prenos všetkých práv na váš orgán). Spomínaná formálna záruka (pozri článok 6 EUPL) sa poskytuje vložením výrazného oznámenia o autorských právach do softvérového kódu (s uvedením mena/názvu držiteľa autorských práv).

Prvý poskytovateľ licencie môže do diela takisto zahrnúť konkrétne časti softvérového kódu, na ktoré má poskytnutú licenciu v rámci permisívnej licencie (alebo "non-copyleft"): licencia, ktorá, ako napr. licencie "New BSD", "Apache 2.0" alebo "MIT", toleruje ďalšie šírenie licencovaného kódu v rámci inej licencie: EUPL. V takom prípade dôkladne skontrolujte ustanovenia "permisívnej" licencie, najmä všetky ustanovenia týkajúce sa podmienok alebo ďalšieho šírenia a rešpektovania existujúcich značiek autorských práv.

V prípade úpravy softvéru

Ak získate softvér, na ktorý sa vzťahuje EUPL, a z akéhokoľvek dôvodu chcete upraviť zdrojový kód. musite rešpektovať autorské práva pôvodného autora Európskeho (t. j. spoločenstva) a prípadných následných prispievateľov, najmä všetky zmienky súvisiace autorskými právami. Preto s týmito nevymazávajte značky autorských práv, ak sa nachádzajú v zdrojovom kóde použitom na napísanie odvodeného diela.

Ak vykonáte nejaké zlepšenia, jasne vyznačte začiatok a koniec týchto zlepšení, vložte dátum vykonania úprav a vlastnú značku autorských

práv, čím sa jasne identifikujete ako autor a vlastník autorských práv na úpravu. Urobte tak ihneď po vykonaní úprav, a to aj napriek tomu, že nemáte v úmysle ďalej šíriť softvér (pretože v budúcnosti môže vaša organizácia prijať opačné rozhodnutie). Ak plánujete ďalej šíriť softvér po úprave alebo zlepšení, nezabudnite, že EUPL (článok 6) vyžaduje od každého prispievateľa jednu formálnu záruku: že vlastníte autorské práva na vložený kód alebo vám naň bola poskytnutá licencia umožňujúca jeho ďalšie šírenie.

V prípade d'alšieho šírenia softvéru

Čo je šírenie

Podľa definícií v EUPL je šírenie alebo poskytovanie (verejnosti) akýkoľvek úkon predaja, odovzdania, požičania, prenájmu, šírenia, oznámenia, prenášania alebo sprístupnenia rozmnoženín diela iným spôsobom, v režime on-line alebo off-line, alebo poskytnutia prístupu k jeho základným funkciám. Táto definícia je veľmi obšírna a vzťahuje sa na viac než len poskytovanie "rozmnoženín" softvéru. Osoba, ktorá umožňuje, ako napr. poskytovateľ internetových služieb (softvér ako služba), on-line používateľom pracovať so softvérom, "oznamuje verejnosti".

že poskytovatelia Znamená to. všetci internetových služieb (ISP), ktorí môžu len používať štandardné komponenty typu F/OSS (s EUPL) "tak, ako sú" (bez vytvárania odvodených diel), musia spĺňať povinnosti šíriteľa (najmä z hľadiska poskytovania úložiska, kde bude k dispozícii zdrojový kód softvéru)? Nie, to by len vytváralo záťaž a nie je to účel licencie. Tento účel je chrániť práva všetkých používateľov (a najmä práva pôvodného autora a následných prispievateľov, ak poskytovatelia internetových služieb poskytujú svoje služby na základe odvodených diel, ktoré nie sú šírené alebo licencované iným úložiskom. Iba v takýchto prípadoch musí ISP spĺňať povinnosti šíriteľa.

Ako postupovať "šírení"

Pri ďalšom šírení softvéru medzi tretie strany, musíte vziať do úvahy dve povinnosti, a to z hľadiska užívania licencie a z hľadiska poskytovania úložiska, v ktorom bude prístupný zdrojový kód softvéru.

A) Povinnosť z hľadiska licencie

Ak šírite rozmnoženiny programu s EUPL, musíte tieto rozmnoženiny vždy poskytovať v súlade s ustanoveniami EUPL.

Ak ste vytvorili odvodené dielo (to znamená, že ste upravili softvér, pridali funkcie, preložili rozhranie do iného jazyka a pod.) a ak rozširujete svoje nové dielo, musíte aj na celé odvodené dielo uplatňovať EUPL (bez zmeny licenčných podmienok).

Obr. 1: Účinok "Copyleft"

V EUPL sa predpokladá dôležitá výnimka z uvedeného pravidla: je to prípad, keď je užívanie kompatibilnej licencie typu copyleft povinné.

Softvérová licencia je typu "copyleft", ak na ďalšie šírenie pôvodného kódu alebo výsledku akéhokoľvek zlúčenia s kódom musí byť licencované tou istou istá nezmenenou licenciou.

Najužívanejšou licenciou typu copyleft je licencia GNU General Public Licence (GPLv.2).

Podľa článku 5 je EUPL takisto typu copyleft, aby sa zabránilo výlučnému prisvojeniu si softvéru.

Z hľadiska EUPL sú kompatibilné licencie typu copyleft tieto: (k 1. februáru 2009):

- GNU General Public Licence (GPLv.2)
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1 a/alebo v. 3.0
- Common Public Licence v. 1.0

- Eclipse Public Licence v 1.0
- CeCILL v. 2.0

Čo to znamená?

Predstavte si, že ste zlúčili dva softvérové kódy:

- na prvý kód vám bola poskytnutá licencia na základe EUPL.
- na druhý kód vám bola poskytnutá licencia na základe jednej z uvedených kompatibilných licencií typu copyleft (napr. GPLv2).

Ak sa rozhodnete ďalej šíriť odvodené dielo, budete ho ďalej šíriť v súlade s ustanoveniami licencie GPLv2. Toto je povinnosť vyplývajúca z licencie GPLv2, ktorá je typu copyleft. V EUPL sa "konflikt licencií" rieši tak, že oprávňuje splniť túto povinnosť.

Obr. 2: Doložka o kompatibilite

Pamätajte prosím na to, že pri zostavovaní softvérových riešení z rôznych komponentov typu Open Source je zriedka povinné zlúčiť alebo prepojiť ich kód do jediného zdroja. Všeobecne povedané, rozličné komponenty riešenia sa nezlúčia a vymenia si parametre, ktoré potom spracujú. V takom prípade sa na každý komponent riešenia môže naďalej vzťahovať licencia na základe pôvodnej licencie. Predstavte si druhý prípad, že ste zlúčili dva iné softvérové kódy:

- na prvý kód vám bola poskytnutá licencia na základe EUPL,
- na druhý kód vám bola poskytnutá licencia na základe "permisívnej" licencie

Softvérová licencia sa nazýva "permisívna", keď na ďalšie šírenie pôvodného kódu alebo výsledku akéhokoľvek zlúčenia s kódom sa môže poskytnúť akákoľvek licencia (tá istá alebo iná vrátane "proprietárnej" licencie, pri použití ktorej si dodávateľ vyhradzuje všetky autorské práva pre seba). Medzi známe príklady permisívnych licencií patrí licencia MIT a skupina licencií BSD.

Ak sa rozhodnete ďalej šíriť odvodené dielo, budete ho ďalej šíriť v súlade s ustanoveniami EUPL. Toto je povinnosť vyplývajúca z článku 5 EUPL (doložka o copyleft).

Obr. 3: Zlúčenie so zdrojovým kódom s permisívnou licenciou

b) Povinnosť týkajúca sa zverejnenia zdrojového kódu

V prípade šírenia odvodeného diela musíte oznámiť upravený zdrojový kód prostredníctvom voľne prístupného úložiska (vo väčšine prípadov je to webová lokalita alebo adresa FTP). Musíte poskytnúť aspoň prepojenie alebo adresu, ktorá akémukoľvek nadobúdateľovi licencie umožní otvoriť toto úložisko a získať prístup k zdrojovému kódu alebo ho prevziať, kým šírite dielo.

3.4 Čo môžete očakávať od softvéru, na ktorý sa vzťahuje EUPL?

Ako (pôvodný) autor alebo ako prispievateľ, ktorý vylepšil existujúce dielo, na ktoré sa vzťahuje EUPL, môžete očakávať, že vaše autorské práva budú chránené, pretože podľa EUPL nadobúdatelia licencie musia:

 rešpektovať autorské práva pôvodného autora (a prípadných následných prispievateľov), najmä všetky zmienky o týchto právach.

Ako autor alebo ako prispievateľ, ktorý vylepšil existujúce dielo, na ktoré sa vzťahuje EUPL,

môžete očakávať, že vaše dielo si nikdy neprisvojí tretia strana (napr. dodávateľ softvéru, ktorý si ho privlastňuje ako svoj majetok), pretože podľa EUPL nadobúdatelia licencie musia:

 v prípade šírenia rozmnoženín alebo odvodených diel uplatňovať EUPL²

² S výnimkou prípadov kompatibilnej licencie typu copyleft, ktorá takisto zabraňuje prisvojeniu tretími stranami, ako je vysvetlené v oddiele 5.5.

Ako autor alebo ako prispievateľ, ktorý vylepšil existujúce dielo, na ktoré sa vzťahuje EUPL, môžete očakávať, že budete informovaní o každom ďalšom šírení. Neexistuje formálna informovať (alebo "záruka") pôvodného autora (alebo byť informovaný v prípade vylepšenia). Ak však ako autor alebo prispievateľ zostanete aktívni a zapojíte sa do "komunity činností ľudí pracujúcich s licencovaným softvérom", budete sa podieľať na vývoji alebo zúčastňovať fór týkajúcich sa licencovaného diela (to znamená pôsobiť vo vybratom prostredí vývoja založenom na spolupráci), zostanete účastníkmi komunikácie a budete dostávať spätnú väzbu. Tým budete mať zaistené právo na prístup k upravenému kódu a na využívanie zlepšení na vlastné potreby, pretože v EUPL sa stanovuje, že:

 V prípade šírenia odvodeného diela musí osoba, ktorá ďalej šíri dielo, poskytnúť upravený zdrojový kód do voľne prístupného úložiska.

Ako autor alebo ako prispievateľ, ktorý vylepšil existujúce dielo, na ktoré sa vzťahuje EUPL, môžete očakávať, že vaše duševné vlastníctvo (názvy, logá, ochranné známky, ochranné známky služby a pod.) bude rešpektované, pretože EUPL vyžaduje od všetkých užívateľov (alebo osôb, ktoré ďalej šíria dielo), aby sa vyhýbali neoprávnenému využívaniu duševného vlastníctva predchádzajúcich autorov.

Nakoniec treba uviesť, že ako užívateľ softvéru s licenciou na základe EUPL máte záruku na udržanie licencie na príslušný kód, pretože EUPL nie je možné zrušiť: aj keď sa pôvodný autor môže rozhodnúť uplatňovať na ďalšie verzie pôvodného zdrojového kódu iné licenčné podmienky, licenčné podmienky, ktoré sú poskytnuté vám, sú udelené bez časového obmedzenia.

3.5 Záruky, zodpovednosť, rozhodné právo

Ako užívateľ softvéru s licenciou na základe EUPL nezískavate záruky týkajúce sa kvality softvéru a šíriteľ softvéru sa zrieka akejkoľvek zodpovednosti z hľadiska škôd spôsobených softvérom, a to v rozsahu, aký pripúšťa rozhodné právo.

To znamená, že v súlade s podmienkami licencie a s výnimkou mimoriadnych prípadov (úmyselné pochybenie alebo škody spôsobené fyzickým osobám) poskytovateľ licencie v žiadnom prípade nezodpovedá za priame alebo nepriame, materiálne alebo morálne škody akéhokoľvek druhu. Tým sa vylučuje uplatňovanie nárokov v prípade straty údajov, straty dobrého mena, zastavenia prác, poruchy počítača, straty obchodných príležitostí atď.

Príklad:

Prevzal som si riešenie "X-F/OSS" (fiktívny názov) s licenciou na základe EUPL, a uložil som v ňom svoje dôležité súbory: všetkých svojich zákazníkov a e-mailovú komunikáciu s nimi za ostatné vyše tri roky. Môj X-F/OSS server však náhle prestane fungovať a všetky údaje sa stratia – nemám zálohu alebo mám len zálohy vo formáte X-F/OSS, ktoré sú teraz nečitateľné a opakovane hlásia chybu. V takom

prípade nemám nárok na odškodné na základe zodpovednosti autora softvéru X-F/OSS.

Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti nie je nikdy absolútne: poskytovateľ licencie môže niesť zodpovednosť podľa právnych predpisov o zodpovednosti za výrobok, pokiaľ sa takéto predpisy na predmetné dielo vzťahujú. Rozhodné právo je právo konkrétneho členského štátu (štátu Európskej únie, v ktorom má poskytovateľ licencie trvalé bydlisko alebo sídlo podnikania). Zákony niektorých členských štátov skutočne kladú vyššie nároky z hľadiska zodpovednosti za výrobok.

Preto EUPL (ako aj iná licencia, licencia typu F/OSS alebo proprietárna) neobmedzuje súd, pokiaľ ide o stanovenie "zodpovednosti za výrobok" na základe všeobecných zásad ochrany zákazníkov.

V samotnej licencii EUPL sa predpokladajú prípady, keď by autor niesol zodpovednosť za škodu: prípad úmyselného konania (napríklad ak autor začlenil do softvéru škodlivý počítačový vírus) alebo ak softvér spôsobí priame škody osobám alebo na tovare (napríklad ak softvér je navigačný systém konkrétne určený pre lietadlá a spôsobí haváriu, alebo ak softvér meria teplotu

sterilizácie zdravotníckych nástrojov výpočtom spôsobí ich nesprávnym kontamináciu, alebo ak softvér reguluje ovzdušie na nejakom mieste a spôsobí intoxikáciu). Sú to však krajné prípady, pre ktoré môžu príslušné certifikačné orgány skontrolovať a certifikovať ho na navrhované použitie. Za všetkých ostatných okolností by EUPL mala chrániť autora pred nárokmi vyplývajúcimi z nepriamych škôd: strata údajov, času, dobrej povesti, obchodných príležitostí atď.

Okrem toho softvér šírený s licenciou EUPL obsahuje konkrétnu záruku, že autorské práva na softvér patria poskytovateľovi licencie, teda že poskytovateľ licencie má právo šíriť softvér a odovzdať vám ho s licenciou EUPL. Táto záruka je dôležitá pre poskytovateľa aj pre nadobúdateľa licencie. Pre poskytovateľov licencie (v prípade, že sú pôvodnými autormi) je to pripomenutie ich povinnosti uistiť, že pred poskytnutím licencie majú autorské práva na softvér. Pre neskorších prispievateľov, ktorí ďalej šíria softvér, je to pripomenutie ich povinnosti uistiť, že majú autorské práva na všetky úpravy, ktoré vykonali. Pre nadobúdateľa licencie (koncového užívateľa) je to lepšia záruka pred rizikami súvisiacimi s nárokmi

3.6 Ďalší vývoj a používanie s iným softvérom

Softvér, na ktorý sa vzťahuje EUPL, môžete neobmedzene používať v kombinácii s ľubovoľným iným softvérom. Ak však chcete ďalej šíriť softvér s licenciou EUPL, ktorý ste získali, vrátane možných zlepšení, ktoré ste urobili, musíte tak robiť pomocou EUPL alebo niektorej kompatibilnej licencie.

3.7 Môže sa EUPL upravovať?

Ďalšia otázka je, či licenciu môže upraviť užívateľ, teda "Môžem vytvoriť odvodenú licenciu?". Odpoveď je zreteľne záporná: nie, nemôžete. EUPL je oficiálny dokument schválený Európskou komisiou po rokoch konzultácií a príprav. Nemali by ste upravovať ani vytvárať vlastnú "odvodeninu licencie EUPL" a nazvať ju EUPL, EUPL v. 2, EUPL plus alebo podobne.

vyplývajúcimi z porušenia autorských práv, a dokonca aj v prípade patentových nárokov: môže skontrolovať, ktorá časť softvérového kódu je sporná a požiadať autora o objasnenie.

Vylúčenie záruk a zodpovednosti za škody je v skutočnosti spoločné pre všetky softvérové licencie (typu Free/Open Source alebo proprietárne). Toto vylúčenie má však väčšiu oprávnenosť v prípade aplikácie typu Open Source, ktorá bola odovzdaná, a nie predaná, a ide o stále sa vyvíjajúce diela, ktoré početní prispievatelia môžu priebežne zlepšovať.

A nakoniec treba uviesť, že pokiaľ požadujete záruku podpory alebo akýkoľvek druh dohody o úrovni poskytovaných služieb ("SLA" – service level agreement), ktorou sa určuje kvalita, frekvencia, reakcieschopnosť a cena konkrétnych poskytovaných služieb, môžete uzavrieť servisné zmluvy alebo iné dohody s organizáciami alebo spoločnosťami podporujúcimi používaný softvér licencovaný na základe EUPL, ktoré vám môžu poskytovať záruky a krytie zodpovednosti, a to veľmi pravdepodobne za poplatok.

Ak chcete zmeniť softvér, na ktorý sa vzťahuje EUPL, alebo ho kombinovať s iným softvérom a vytvoriť tak nový ("odvodený") softvér, musíte postupovať v súlade s ustanoveniami obsiahnutými v EUPL týkajúcimi sa vývoja alebo integrácie softvéru (pozri kapitolu 4.).

Na EUPL sa vzťahujú autorské práva (© Európske spoločenstvo 2007) a nie je to "licencované dielo", ktoré by bolo možné voľne upravovať. Podľa článku 5 (doložka nezmeniteľnosti podmienok "copyleft clause") je užívanie EUPL povolené len na šírenie a/alebo oznamovanie diel "podľa podmienok tejto licencie" (teda bez úpravy ustanovení licencie).

Licenciu je samozrejme možné doplniť inou dohodou týkajúcou sa služieb: integrácia, implementácia, podpora, predĺženie záruky, údržba atď. Ako sa však uvádza v článku 5, doplňujúcimi podmienkami sa nemôžu meniť alebo obmedzovať podmienky EUPL.

Ak EUPL nevyhovuje vašim potrebám, môžete nahliadnuť do zoznamu licencií certifikovaných iniciatívou OSI a zistiť, či by vašim potrebám alebo potrebám vašej komunity vývojárov viac

vyhovoval iný rozšírený typ licencie. Takisto môžete vytvoriť svoju vlastnú licenciu, ale myslite na to, že túto úlohu by ste mali zveriť odborníkom. V takom prípade aj napriek tomu, že niektoré myšlienky z EUPL by mohli slúžiť ako inšpirácia pre vašu licenciu, ale vaša nová licencia nesmie obsahovať prvky, ktoré spôsobia zámenu s EUPL, najmä reprodukciou jej názvu, priznaním autorských práv Európskemu formálnou spoločenstvu, štruktúrou štylizáciou.

4. Vydávanie vlastného softvéru s licenciou EUPL

Účelom EUPL je zjednodušiť šírenie softvéru, ktorý vlastníte, v súlade so zásadami licencie typu F/OSS.

4.1 Nevyhnutné predpoklady

Najdôležitejším predpokladom vydania softvéru s licenciou EUPL, ktorý platí pri vydávaní akéhokoľvek softvéru, je uistiť, že vlastníte autorské práva na daný softvér.

Musíte si byť vedomí podmienok, za ktorých vydáte softvér, takže by ste sa mali oboznámiť s EUPL. EUPL je licencia typu F/OSS. Hoci samotná licencia EUPL obsahuje všetky licenčné podmienky, ktoré budete používať, oboznámenie sa s koncepciami licencie typu F/OSS je užitočné na čo najlepšie využívanie výhod vydávania softvéru s licenciou EUPL. Je užitočné najmä porozumieť zásadám F/OSS, ktorými sa riadi budovanie komunity.

4.2 Kontrola vlastníctva a práv duševného vlastníctva na vlastný softvér

Ak ste celý softvér, ktorý chcete vydať, napísali vy (alebo vaša organizácia, teda právnická osoba, ktorá ho vydá), vlastníte autorské práva na softvér. Vo všetkých ostatných prípadoch musíte skontrolovať, kto napísal softvér a za akých podmienok ho môžete používať a šíriť.

Ak softvér pre vás napísali zmluvní dodávatelia, môžete mať práva na jeho používanie a šírenie alebo dokonca možno softvér vlastníte. Závisí to od podmienok zmluvy, na základe ktorej bol softvér pre vás napísaný. Preto by ste mali túto zmluvu vyhľadať a skontrolovať jej ustanovenia o právach duševného vlastníctva. Ak napríklad spolupracujete so spoločnosťou X (zmluvným dodávateľom), skontrolujte, či zmluva obsahuje ustanovenie podobné tomuto:

"Vlastníctvo výsledkov – duševné a priemyselné

vlastníctvo"

Akékoľvek súvisiace výsledky alebo práva vrátane autorských práv a iných práv duševného alebo priemyselného vlastníctva získané pri vykonávaní tejto zmluvy sú výhradným vlastníctvom <názov obstarávateľa>, ktorý ich môže používať, zverejňovať, postúpiť alebo previesť tak, ako uzná za vhodné, bez zemepisného alebo iného obmedzenia.

Pri nových zmluvách sa odporúča upozorniť zmluvného dodávateľa na váš zámer šíriť dielo s licenciou EUPL. Vývojári dnes vskutku využívajú rastúce množstvo komponentov typu Open Source alebo dokonca tých, ktoré majú povahu voľne dostupného diela ("Public Domain") a mali by skontrolovať, či licencia na tieto komponenty je dostatočne permisívna

a umožňuje šíriť softvér s licenciou EUPL. Preto sa odporúča doplniť uvedené ustanovenie takto:

"Keď práva priemyselného alebo duševného vlastníctva existujú pred uzavretím príslušnej zmluvy (čo sa môže stať v prípade, keď dodávateľ do dodaného diela začlení softvérové

4.3 Uplatňovanie zásad licencie typu F/OSS (budovanie komunity)

Softvér môžete samozrejme vydať s licenciou EUPL len aby ste ziednodušili ieho používanie inými osobami, pričom v tomto prípade nemusíte mať záujem o rast podpornej komunity "dobrovoľných vývojárov" mimo organizácie. Ak však chcete čo najviac využiť výhody, ktoré v oblasti tvorby softvéru typu Open Source ponúka táto komunita, to znamená možnosť, ďalšie organizácie že jednotlivci budú pomáhať podporovať a ďalej vyvíjať softvér, mali by ste sa oboznámiť s komunitou používateľov a vývojárov, ktorá bude s vami na ďalšom vývoji softvéru pravdepodobne spolupracovať. V tejto súvislosti je užitočné prečítať si dokument služieb IDABC s názvom Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities (Usmernenia pre orgány verejnej správy o partnerstvách s komunitami vyvíjajúcimi softvér typu Open Source).3

komponenty typu Open Source), dodávateľ skontroluje a uistí, že celé dodané dielo je možné previesť, šíriť alebo oznamovať na základe ustanovení verejnej licencie Európskej únie (EUPL). Výnimky z uvedenej požiadavky sú možné len po predchádzajúcom súhlase <názov obstarávateľa>. "

4.4 Prečo je licencia dôležitá?

Ako sme videli, softvér je chránený autorskými právami. Bez licencie sú všetky zmeny, vylepšenia, lokalizácie (preklady) zakázané. Autorské právo skutočne dáva vlastníkovi diela určité práva naň a považuje za nezákonné, ak iná osoba používa predmetné dielo tak, akoby bolo jej.

Toto povolenie udeľuje vlastník (poskytovateľ licencie) druhej strane (nadobúdateľovi licencie) prostredníctvom užívania licencie, ako je napr. EUPL.

EUPL ako licencia typu F/OSS chráni práva pôvodného autora, pričom následným užívateľom a autorom dáva slobodu používať softvér, akoby bol ich vlastným dielom.

Právo opakovane používať predchádzajúce diela je dôležitým "uľahčujúcim činiteľom" moderného programovania, pri ktorom sa viacero softvérových komponentov prepája alebo zostavuje do jedného celku. Preto je dôležité uistiť sa, že pre všetky komponenty existuje vhodná licencia a – v prípade, že komponenty sa dodávajú na základe niekoľkých licencií a že výsledné dielo sa má ďalej verejne šíriť – že tieto licencie sú vzájomne kompatibilné.

_

³ Zverejnený na webovej lokalite služieb IDABC: http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295

4.5 Rozhodnutie zverejniť softvér s licenciou typu F/OSS

Keď čítate tieto usmernenia, pravdepodobne už viete, že zdieľanie softvéru je jedným z najúčinnejších spôsobov na zvýšenie miery jeho používania, jeho skvalitnenie (umožňuje iným vývojárom overiť, vylepšovať alebo rozširovať jeho funkcie) a na úsporu nákladov tým, že nie je potrebné znovu vynachádzať už vynájdené. Takéto zdieľanie jednomyseľne odporučili orgánom verejnej správy európski ministri zodpovední za politiku v oblasti elektronickej verejnej správy. Najlepšie sa to uskutoční prostredníctvom licencie typu F/OSS. Hoci existuje mnoho ďalších usmernení na používanie softvéru typu Open Source vo

verejnom sektore, ak máte k dispozícii tieto usmernenia a znenie EUPL, nemusíte si robiť starosti s tým, či rozumiete všetkým otázkam týkajúcim sa softvéru typu Open Source všeobecne.

Licencia EUPL bola osobitne navrhnutá s cieľom uľahčiť opakované používanie softvéru verejného sektora, chrániť investície uskutočnené pomocou peňazí daňových poplatníkov a objasniť otázky, ktoré sa vás môžu týkať ako používateľa softvéru.

4.6 Rozhodnutie vybrať si EUPL ako licenciu

Výber licencie na šírenie softvéru by sa mal uskutočniť zavčasu, pretože vymedzuje práva prispievajúcich vývojárov a pretože počiatočnú voľbu je zložité neskôr zmeniť.

Ak sa poskytovateľ licencie chce vyhnúť akémukoľvek výhradnému "privlastneniu" svojho softvéru treťou stranou (to je zvyčajne postoj orgánov verejnej správy), voľba EUPL sa odporúča z niekoľkých dôvodov:

- Ide o prvý prípad, keď verejný orgán veľkosti Európskej komisie oficiálne vypracoval a schválil licenciu typu F/OSS na vydávanie svojho softvéru.
- Vzhľadom na zásadu jazykovej rozmanitosti, ako sa uznáva v Charte

základných práv Európskej únie je EUPL právoplatná vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie.

- EUPL zohľadňuje osobitosť a rozmanitosť právnych predpisov členských štátov a právnych predpisov Spoločenstva (terminológia týkajúca sa autorských práv, informácie, záruka, zodpovednosť, rozhodné právo a súdna príslušnosť).
- EUPL obsahuje východisko v otázke nadväznej kompatibility s najrelevantnejšími inými licenciami (vrátane najpopulárnejšej licencie GPLv2).

4.7 Do zdrojového kódu musíte vložiť odkaz na licenciu

Výber licencie sa musí uvádzať na mieste, kde sa softvér poskytuje (napr. na webovej lokalite softvéru). Na tomto mieste nie je potrebné uvádzať samotný text licencie, pretože odkaz na jediný zdroj sa lepšie zaručí uvedením názvu a prepojenia na text pôvodnej licencie.

To slúži na informovanie verejnosti, na základe akej licencie bude softvér vydaný, nestačí to

však na právne účely. Na to musí samotný zdrojový kód softvéru odkazovať na licenciu alebo licenciu musí obsahovať. Štandardným spôsobom je vloženie celého textu licencie do súboru nazvaného "COPYING" (alebo "LICENCE") a následne vložiť na začiatok každého zdrojového súboru krátke upozornenie s uvedením autorských práv, dátumu, držiteľa a licencie a s informáciou o tom, kde čitateľ

```
Copyright 2007 VAŠA ORGANIZÁCIA<sup>4</sup>
 Na toto dielo sa vzťahuje licencia EUPL, verzia 1.1 alebo
 ihneď po schválení Európskou komisiou - následné
  verzie EUPL (d'alej len "licencia");
* toto dielo nesmiete používať inak, než v súlade
  s touto licenciou.
 Kópiu licencie môžete získať na adrese:
  http://ec.europa.eu/idabc/eupl5
 Ak to nevyžaduje rozhodné právo alebo to nie
  je písomne dohodnuté, softvér šírený na základe
  licencie sa šíri podľa zásady "TAK, AKO JE",
* BEZ ZÁRUK ALEBO PODMIENOK AKÉHOKOĽVEK DRUHU, či už
  výslovných alebo implicitných.
* Ustanovenia o povoleniach a obmedzeniach týkajúcich sa
konkrétneho jazyka v rámci licencie nájdete v texte
licencie.
```

V uvedenom príklade pôvodný autor prijíma neskoršie verzie EUPL, ktoré Európska komisia prípadne zverejní. Šírenie diela "s licenciou EUPL" bez uvedenia čísla verzie by malo rovnaký účinok, ale menej výslovne vyjadrený.

Na druhej strane, ak pôvodný autor chce obmedziť svoje prijatie na konkrétnu verziu licencie EUPL (a ponechať si možnosť rozhodnúť sa, či nové verzie neskôr prijme, alebo neprijme), mal by udeliť licenciu takto:

```
* Na toto dielo sa vzťahuje licencia EUPL, iba verzie 1.1 (ďalej len "licencia");
```

Poskytnutím licencie týmto spôsobom sa na dielo ani na odvodené diela nebudú bez súhlasu pôvodného autora vzťahovať novšie verzie EUPL. Výraz "iba" sa odporúča preto, že jednoznačnejšie vyjadruje licenčné podmienky.

_

Uveďte roky zverejnenia prvej a poslednej úpravy, napr. "2005, 2007"

Osobitne v prípade licencie EUPL, ktorá je úradne platná vo všetkých jazykoch Európskej únie, je potrebné kontrolovať túto stránku (a je vhodné umiestniť kópiu licencie na vašu webovú lokalitu a poskytnúť ju spolu s prevzatím programu, aby sa predišlo neočakávanej modifikácii URL).

4.8 Osvedčené postupy týkajúce sa "uzatvárania" zmluvy s licenciou EUPL

Medzi vlastníkom projektu, na ktorý sa vzťahuje licencia EUPL (vedúcim projektu alebo podnikateľom) a všetkými ostatnými zúčastnenými stranami (ktoré by mali prijať podmienky EUPL) je potrebné postupovať takto:

- Priamo informovať, že na softvér (alebo konkrétny komponent) sa vzťahuje licencia EUPL. Malo by sa tak urobiť na stránke webovej lokality projektu a na "najvyššej" stránke, ktorá odkazuje na projekt alebo ho popisuje. Napríklad vložte výraznú zmienku "Na toto dielo sa vzťahuje EUPL".
- Vytvorte prepojenie uvedenej skratky EUPL s adresou URL, kde je možné prečítať a prevziať znenie licencie v rôznych jazykoch: http://ec.europa.eu/idabc/eupl
- Začleňte kópiu EUPL a osobitné označovacie políčko do aplikácie, ktorej účelom je riadiť komunikáciu alebo proces preberania softvéru. Návštevníkovi umožníte prevziať šírenú verziu z úložiska.

4.9 Nie je potrebné evidovať vyjadrenie súhlasu nadobúdateľa licencie

Licencia je platná aj bez toho, že by ste viedli evidenciu užívateľov, ktorí vyjadrili súhlas s licenčnými podmienkami. Takýmto spôsobom sa autorské práva vzťahujú na váš softvér.

Licenciou sa vytvorí právny účinok ihneď po použití softvéru (pričom softvérový kód obsahuje zmienku, že sa naň vzťahujú podmienky licencie EUPL) a takéto použitie preukázané jednoduchým faktom uplatnenia akýchkoľvek práv udelených licenciou, napríklad inštaláciou softvéru v rôznych oddeleniach vašej organizácie, na zákazníckych lokalitách (ak ste komerčná organizácia) alebo na klientskych počítačoch (ak ste organizácia verejného sektora) alebo lokalitách, ktoré ho poskytujú na internet, vytvorením alebo šírením rozmnoženín alebo odvodeného diela.

Aplikácia by mala obsahovať vetu "Dôkladne si prečítajte ďalej uvedené podmienky EUPL" a možnosť označiť políčko s textom "Súhlasím" umiestnené pod spodným okrajom okna zobrazujúceho celý text licencie. Proces preberania by mal pokračovať až po označení políčka.

Na takýto účel sa verzia EUPL vo formáte .TXT nachádza na adrese www.osor.eu

 V prípade softvéru šírenému na fyzickom nosiči (ako je napr. USB kľúče, disky CD-ROM alebo DVD-ROM) sa naďalej odporúča zahrnúť kópiu samotnej licencie EUPL: mali by ste skopírovať textovú verziu do súboru nazvaného "Licence".

Okrem toho môžete (je to nepovinné) odkázať na príslušné webové stránky služieb IDABC, kde sa nachádzajú ďalšie vysvetlenia a štúdie týkajúce sa EUPL:

(http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425).

Okrem toho môže byť pre vás užitočné zaznamenávať kontaktné informácie o osobách, ktorí si prevzali váš softvér. S cieľom "poznať svojich užívateľov" mnohé úložiská vyžadujú, aby sa užívatelia zaregistrovali pomocou identifikačného údaja" (mena), pričom vyžadujú aj niektoré ďalšie informácie (adresu, telefónne číslo atď.) vrátane jedinečnej e-mailovej adresy, na ktorú sa im zašle heslo. Tieto informácie spoločne so zaznamenanou adresou IP vám môžu pred každým preberaním poskytovať celkovo relevantné údaje, ale spoľahlivosť takého "overenia pravosti" závisí od pravdivosti vložených údajov druhej strany a jej dobrej vôle.

Hoci je užitočné poznať svojich používateľov, takéto zhromažďovanie údajov sa nevyžaduje na ustanovenie práv a povinností vyplývajúcich z EUPL.

4.10 Úložisko, kde má byť zdrojový kód dostupný

Svoj softvér môžete samozrejme zverejniť na vlastnej webovej lokalite. Zdrojový kód vášho softvéru by však mal byť v ideálnom prípade zverejnený v úložisku, ktoré poskytuje jednoduché spôsoby používania a vývoja softvéru typu Open Source. Tým sa takisto znížia nároky na kapacitu vašej webovej lokality.

Uvedomte si, že zverejnenie na špecializovaných miestach ("forge") alebo úložiskách softvéru typu Open Source neobmedzuje vašu kontrolu nad vývojom a úpravami vašej oficiálnej verzie softvéru.

4.11 Ako a kde oznámiť svoje rozhodnutie?

Ak vydáte softvér, chcete, aby ho iní ľudia používali. To je možné len v prípade, keď sa prípadní záujemcovia o váš softvér o ňom dozvedia.

Mali by ste pripraviť a rôznymi spôsobmi šíriť informácie o svojom softvéri – a jeho vydaniach na základe EUPL – komunitám užívateľov, ktorí môžu mať o váš softvér záujem. Tu je niekoľko tipov:

- Pripravte si jednostránkové oznámenie popisujúce funkcie vášho softvéru, cieľovú skupinu používateľov a skutočnosť, že je vydaný na základe licencie typu F/OSS (konkrétne EUPL).
- Rozšírte tento oznam medzi záujmové komunity – v prípade softvéru európskeho verejného sektora to môže byť napríklad lokalita IDABC Open Source Observatory and Repository (www.OSOR.eu), lokalita ePractice.eu, vaše vlastné správcovské webové lokality atď.
- Zverejnite svoj softvér v úložisku, ktoré bežne navštevuje vaša záujmová komunita.

5. Vývoj alebo integrácia softvéru s EUPL

5.1 Zásady vývoja softvéru typu F/OSS

Na základe licencie EUPL môžete vydať akýkoľvek softvér, ktorý vlastníte (ktorý ste vyvinuli vy, vaši zamestnanci alebo zmluvní dodávatelia).

Ak však od začiatku navrhujete softvér s úmyslom vydať ho na základe EUPL, využívanie zásad vývoja softvéru F/OSS vám prinesie najviac výhod. Medzi tieto zásady patria:

- použitie modulárnej podoby, kde jednotlivé komponenty spolu "komunikujú" bez premiešania všetkých softvérových kódov;
- práca v spolupracujúcom prostredí (poskytovanie systému kontroly verzií a ďalších nástrojov na prácu na diaľku a riadenie komunity vývojárov);
- štandardizovaná dokumentácia k aplikácii a všetkým modulom.

- pevné vedenie a riadenie projektu kompatibilné s prístupom, ktorý je otvorený, pokiaľ ide o účasť zvonka, a víta myšlienky iných, no zachováva si kontrolu nad projektom a určuje smer;
- efektívne komunitné rozhranie (byť dobrým komunikátorom).

Dokument služieb IDABC s názvom Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities (Usmernenia pre orgány verejnej správy o partnerstvách s komunitami vyvíjajúcimi softvér typu Open Source) obsahuje ďalšie informácie o tom, ako pracovať s komunitami vyvíjajúcimi softvér typu Open Source a používať zásady vývoja softvér F/OSS:

http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295

5.2 Ako vám licencia EUPL umožňuje integrovať a kombinovať softvér

Rovnako ako iné licencie typu F/OSS, aj EUPL je navrhnutá tak, aby zaistila možnosť šírenia, úpravy a opakovaného používania softvéru v kombinácii s iným softvérom.

Dosť často sa stáva, že softvérové riešenie sa šíri integrovaním existujúceho softvérového kódu do zdrojového kódu vášho diela alebo úzkou kombináciou vášho diela s existujúcimi softvérovými komponentmi, ktoré ste dostali na základe ich vlastných licencií. V takýchto prípadoch integráciou alebo kombináciou vznikne tzv. odvodené dielo. Možné šírenie odvodeného diela vyžaduje, aby všetky komponenty mali kompatibilné licencie.

Vďaka jedinečného ustanovenia o kompatibilite je cieľom EUPL uľahčiť vytváranie a šírenie odvodených diel. EUPL to dosahuje týmito spôsobmi:

- Poskytuje istotu, že všetci príjemcovia softvéru majú prístup k zdrojovému kódu. To im umožňuje študovať, ako softvér funguje.
- Poskytuje istotu, že všetci príjemcovia softvéru majú právo vykonávať zmeny. To im umožňuje upravovať, šíriť alebo opakovane používať softvér.
- Poskytuje istotu, že odvodené diela sa musia šíriť na základe rovnakej alebo kompatibilnej licencie. Tým sa zaistí, že výsledný softvér bude takisto k dispozícii na štúdium, úpravy a ďalšie rozširovanie.

5.3 Prečo je integrácia dôležitá – prečo môžu licencie obmedziť integráciu

Organizácie, najmä orgány verejnej správy, vynakladajú miliardy eur na vytváranie softvéru, ktorý sa často dá duplikovať. Opakovaným používaním tohto softvéru sa môže ušetriť veľa finančných prostriedkov a takisto umožniť spoločne využívať prostriedky a výsledky v rámci organizácií a medzi nimi, namiesto neustáleho objavovania už objaveného. Jednou z výhod licencií typu F/OSS, ako je napr. EUPL, je umožnenie integrácie a opakovaného používania softvéru.

5.4 Špecifické problémy s EUPL

Používanie EUPL nie je zatiaľ príliš rozšírené. Preto môže byť ťažké nájsť existujúce komponenty s licenciou EUPL, aby ste ich mohli skombinovať s vaším softvérom s licenciou EUPL.

Softvér niekoľkými licenciami typu F/OSS je však možné kombinovať so softvérom s licenciou EUPL. Platí to pre všetky komponenty, na ktoré sa vzťahujú licencie, ktoré neukladajú obmedzenia na udeľovanie budúcich licencií (všetky "permisívne licencie", napr. MIT

5.5 Kompatibilita s inými licenciami

Mnohé licencie typu F/OSS umožňujú, aby upravené verzie pôvodného softvéru boli šírené na základe inej licencie, vrátane EUPL. Takýto softvér je potom možné skombinovať so softvérom, na ktorý sa vzťahuje EUPL, pričom výsledné dielo sa bude šíriť s licenciou EUPL.

Niektoré často využívané licencie však vyžadujú, aby upravené diela boli šírené s tou istou licenciou. EUPL to spravidla takisto vyžaduje.

Ak však softvér s licenciou EUPL v značnej miere skombinujete so softvérom šíreným na základe "kompatibilnej licencie", EUPL umožňuje, aby výsledný softvér bol namiesto samotnej licencie EUPL šírený na základe kompatibilnej licencie.

Všetky proprietárne licencie obmedzujú integráciu a opakované používanie, pretože zdrojový kód nie je dostupný automaticky.

Niektoré licencie typu F/OSS obmedzujú integráciu tým, že vyžadujú užívanie tej istej licencie na upravené diela. EUPL naopak umožňuje integráciu so softvérom šíreným na základe niekoľkých bežne užívaných licencií typu F/OSS (pozri časť 5.5).

alebo BSD). Aj softvér šírený na základe bežných licencií, ktoré ukladajú určité obmedzenia na ďalší vývoj, je možné kombinovať s EUPL pomocou ustanovenia o kompatibilite (pozri časť 5.5).

Uvedomte si, že EUPL ako licencia podporovaná európskym verejným sektorom by svojou povahou mala poskytovať istotu, že v blízkej budúcnosti bude s touto licenciou dostupné značné množstvo softvéru verejného sektora.

V EUPL sa v súčasnosti vymedzujú tieto kompatibilné licencie:

- GNU General Public Licence (GNU GPL v.2)
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Common Public Licence v. 1.0
- Eclipse Public Licence v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

Tento zoznam sa nebude skracovať (v každom prípade platne licenciu na zlúčené alebo skombinované dielo, ktorá je platne udelená na základe kompatibilnej licencie, nie je možné zrušiť), ale je možné ho rozšíriť (napr. o prípadné novšie verzie uvedených licencií).

5.6 Kombinovanie diel s rozličnými licenciami

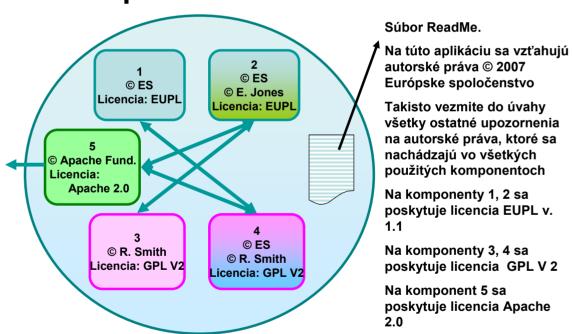
V jednom riešení môžete využívať rôzne softvérové komponenty šírené s rôznymi licenciami F/OSS (vrátane EUPL) a používať alebo rozširovať ich spoločne (napr. v jednom softvérovom balíku, na tom istom disku CD-ROM). Tento typ integrácie, keď sú funkcie založené na vzájomnej komunikácii rôznych komponentov, nepredstavuje zlučovanie rôznych zdrojových kódov. Preto sa každý softvér používa a šíri na základe podmienok svojej vlastnej licencie. V takom prípade neexistujú problémy s kompatibilitou medzi jednotlivými licenciami. Na druhej strane, ak sa kombinovanie softvéru rozšíri aj na úpravu alebo zlúčenie zdrojového kódu, vytvoríte "odvodené dielo",

pre ktoré sa v prípade, že sa plánuje šírenie, musí vykonať analýza kompatibility licencií.

Okrem toho je možné vyvíjať softvér pomocou proprietárneho rámca (napr. Microsoft.Net alebo Biztalk) a vydať ho na základe EUPL, a to z tých istých dôvodov, na základe akých existujú tisícky softvérov typu Open Source vytvorených na fungovanie na proprietárnej platforme (napr. Microsoft Windows). V takom prípade môžete na základe EUPL vydať špecifický kód, ktorý ste vytvorili, ale akékoľvek požadované proprietárne knižnice alebo vývojové prostredia sa musia použiť, zakúpiť od ich dodávateľa alebo šíriť na základe ich vlastných licenčných podmienok.

Praktický príklad:

Aplikácia X

Obr. 4: Integrácia rozličných komponentov

Predstavte si, že Európska komisia (namiesto nej môžete napríklad uviesť vašu organizáciu) šíri aplikáciu X, ktorá je modulárna a obsahuje 5 komponentov. Tieto komponenty nie sú zlúčené do jedného súboru zdrojového kódu, ale komunikujú spoločne (výmenou údajov alebo parametrov).

Komponent 1 vytvorila Európska komisia (celý ho napísali jej zamestnanci alebo zmluvní dodávatelia). Preto môže byť označená takto:

© Európske spoločenstvo

Na toto dielo sa vzťahuje licencia EUPL

Komponent 2 vytvorila Európska komisia, ale jej zamestnanci alebo zmluvní dodávatelia ho nenapísali celý: prispôsobili alebo rozšírili existujúci softvér, na ktorý sa vzťahuje permisívna licencia BSD. Vlastník autorských práv komponentu s licenciou BSD je E. Jones. Preto upravený komponent môže označený takto:

- © Európske spoločenstvo
- © E. Jones (zachovanie pôvodných značiek autorských práv pri reprodukovaní pôvodného kódu)

Na toto dielo sa vzťahuje licencia EUPL

Komponent 3 nebol upravený, vytvoril ho R. Smith a vzťahuje sa naň licencia GPLv2. To sa nesmie zmeniť a nezmení:

© R. Smith Na toto dielo sa vzťahuje licencia GPLv2

Na *komponent 4* bola udelená licencia GPLv2. Nebolo možné alebo vhodné – z technických príčin – vyhnúť sa zlúčeniu kódu, ktorý vytvorila Európska komisia, na ktorý sa vzťahuje licencia EUPL, s pôvodným zdrojovým kódom, ktorý vytvoril R. Smith. Pretože EUPL akceptuje licenciu GPLv2 ako kompatibilnú, komponent bude označený takto:

© R. Smith

© Európske spoločenstvo (tam, kde sa začlenil/zlúčil kód s licenciou EUPL) Na toto dielo sa vzťahuje licencia GPLv2

Pre *komponent 5* platí rovnaká situácia ako pre komponent 3: nebol upravený a zostane označený takto:

© The Apache foundation Na toto dielo sa vzťahuje licencia Apache v. 2

Aplikácia sa bude poskytovať so súborom Readme s textom, ktorý bude vysvetľovať príslušnú dokumentáciu (alebo na ňu odkazovať) a s ďalšími informáciami o platných licenciách.

5.7 Vplyv ustanovenia o kompatibilite v licencii EUPL na licenčné podmienky iného diela

Bolo by možné EUPL použiť ako "premostenie" na transformáciu licenčných podmienok iného diela, napríklad na zmenu z licencie GPLv2 na licenciu OSL, Eclipse, CeCILL alebo Common Public Licence?

Nie je to možné, ale je to možné v prípadoch, keď to umožňujú licenčné podmienky daného iného diela. V prípade zlúčenia softvéru s EUPL s iným softvérom, na ktorý sa vzťahuje iná kompatibilná licencia typu copyleft sa táto iná licencia použije bez úprav.

6. Nové verzie EUPL

Z dôvodu existencie mnohých zmluvných referenčných textov a najmä z dôvodu mnohých jazykových verzií môže byť podľa okolností nevyhnutné prispôsobiť text EUPL vývoju praxe, technológií, záväzných právnych predpisov alebo slovníka.

Podľa článku 13 EUPL môže Európska komisia zverejniť nové verzie EUPL, ak je to "žiaduce a primerané" a "bez toho, aby sa obmedzil rozsah práv zaručených licenciou". To znamená, že:

Európska komisia môže aktualizovať licenciu na riešenie nových právnych alebo technologických problémov, ktoré by v opačnom prípade bránili tomu, aby licencia plnila svoj účel.

Žiadna nová verzia nezmení základné vlastnosti licencie, ako sú napr. udeľované slobody, vylúčenie zodpovednosti alebo jej recipročný (typu copyleft) charakter, čo znamená, že exkluzívne prisvojenie licencovaného diela nebude povolené.

Kľúčovým slovom v tomto odseku je **primerané**. Európska komisia skutočne môže aktualizovať licenciu napríklad v reakcii na nové alebo predtým neznáme právne problémy, ktoré by v opačnom prípade bránili tomu, aby licencia plnila svoj účel. Každá takáto zmena však musí byť primeraná, čo znamená, že nesmie zmeniť základné vlastnosti licencie, ako sú napr. udeľované slobody, vylúčenie zodpovednosti alebo jej recipročný (typu copyleft) charakter.

Každá nová verzia licencie sa uverejní s jedinečným číslom verzie.

Je dôležité poznamenať, že nové verzie sú uplatniteľné na už licencovaný softvér v prípade,

keď bol licencovaný bez výslovného čísla verzie alebo s výslovným ustanovením, že novšie verzie budú platné. Vzhľadom predchádzajúcu formuláciu článku 13 v licencii EUPL v.1.0 ("nová verzia sa pre vás stáva záväznou ihneď, ako sa dozviete o jej uverejnení"), platí to aj pre prípad softvéru, na ktorý bola formálne udelená licencia "EUPL v.1.0". Pravidlo sa mení v prípade novších verzií: ak pôvodný autor formálne poskytne licenciu "EUPL v.1.1", táto verzia ostane uplatniteľná (dovtedy, kým sa pôvodný autor nerozhodne prejsť na novšiu verziu).

Ďalšie ustanovenie článku 13 znie: "Všetky jazykové verzie tejto licencie, ktoré schválila Európska komisia, sú rovnocenné. Zmluvné strany môžu využívať tú jazykovú verziu, ktorú si vyberú."

Toto ustanovenie (ktoré dnes nemá na celom svete obdobu) chráni poskytovateľa aj príjemcu (nadobúdateľa) licencie.

Nové jazykové verzie, napríklad v prípade rozšírenia Európskej únie o nové členské štáty, by po schválení a zverejnení Európskou komisiou boli takisto rovnocenné. Komisia môže takisto opraviť formálne chyby s cieľom zaistiť rovnocennosť všetkých jazykových verzií licencie. V takých prípadoch sa číslo verzie nezmení.

A napokon je potrebné poznamenať, že Európska komisia môže kedykoľvek rozšíriť zoznam kompatibilných licencií v podobe dodatku k EUPL.

7. Závery

Na celom svete každodenne spolupracuje 1,5 milióna ľudí (vývojárov) na vyše 200 000 projektoch typu Free/Open Source, pričom vytvárajú softvér, ktorý používa vyše miliardy používateľov.

Manažéri svetoznámych obchodných spoločností, ako napr. IBM, Microsoft, SUN, Bull a Oracle poskytujú licencie na určitý softvér Free/Open Source, a budujú okolo neho časť svojej obchodnej a marketingovej stratégie. Dokonca aj spoločnosti, ktoré sa zaoberajú len poskytovaním softvéru, využívajú príležitosť na zväčšenie svojej základne používateľov a vývojárov tým, že rozširujú určitý materiál typu Free/Open Source.

Orgány verejnej správy, ktoré vytvárajú značné množstvo softvéru pre elektronickú verejnú správu, doteraz zaostávajú v jeho šírení, a teda v umožňovaní iným správam, prípadne aj z iných štátov, jeho opakovanému používaniu, vylepšovaniu a prispôsobovaniu svojim potrebám, namiesto čoho ho tieto musia zakaždým vyvíjať odznova.

EUPL sa musí vnímať ako nástroj na uľahčovanie optimalizácie a zdieľania zdrojov. Touto licenciou by sa mala zvyšovať informovanosť o príležitostiach šírenia softvéru s licenciou typu Free/Open Source a podporovať všetky príslušné zúčastnené strany v nasledovaní príkladu Európskej komisie, ktorá vydala vlastný softvér s licenciou EUPL.

http://ec.europa.eu/idabc/eupl

http://www.osor.eu/eupl